

Περιεχόμενα

1. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΤΕΠΑΚ ΩΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ...	ΧΑΡΑΥΓΗ 13/02/2022 σελ.28
2. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΝΟΜΠΕΛ	ΠΟΛΙΤΗΣ 13/02/2022 σελ.58

1. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΤΕΠΑΚ ΩΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ...

Μέσο: ΧΑΡΑΥΓΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/02/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/02/2022

Σελίδα: 28

Υπογραφή συμφωνιών στους τομείς της έρευνας και τεχνολογίας, αλλά και συνεργασία με εταιρείες παγκόσμιες εμβέλειας για ερευνητική συνεργασία και πρακτική άσκηση φοιτητών

Σημαντικά οφέλη ΤΕΠΑΚ ως μέλους του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου

Στην υπογραφή σειράς σημαντικών συμφωνιών για συνεργασία στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας, προχώρησαν οι πρυτάνεις των οκτώ ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που συμμετέχουν στη Συμμαχία για τη δημιουργία ενός κοινού Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου, στα οποία περιλαμβάνεται και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Στην εβδομάδα εργασίας που έγινε στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο της Καρθαγένης της Ισπανίας (ένα εκ των οκτώ πανεπιστημίων της Συμμαχίας), το ΤΕΠΑΚ εκπροσωπήθηκε από τον Πρύτανη, Καθηγητή Παναγιώτη Ζαφείρη, τον οποίο πλαισίωσαν 14 μέλη αντιπροσωπεία του πανεπιστημίου αποτελούμενη από ακαδημαϊκά και διοικητικά στελέχη, αλλά και εκπαιδευτικούς της φοιτητικής κοινότητας.

Σε μήνυμά του προς την πανεπιστημιακή κοινότητα, ο πρύτανης του ΤΕΠΑΚ αναφέρει ότι στο πλαίσιο της συνάντησης συζητήθηκαν σημαντικές παράμετροι της συνεργασίας των πανεπιστημίων που μετέχουν στη Συμμαχία του Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου, με ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία, ενώ παράλληλα έγινε ενημέρωση για τις διαθέσιμες επιλογές που επιτρέπει το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο στο τοπικό πλαίσιο των 8 κρατών, καθώς και σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τέτοιες μορφές συνεργασία.

Τα σημαντικότερα αποτελέσματα των συ-

ναντίσεων των διαφόρων ομάδων εργασίας κατά την «Εβδομάδα της Καρθαγένης», όπως επισμαίνεται, ήταν η παρουσίαση υπό τη μορφή «Demo Day» επιχειρηματικών ιδεών φοιτητών και φοιτητριών που έχουν κερδίσει τους τοπικούς διαγωνισμούς στο πλαίσιο των δράσεων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Ιππο-EUT που συντονίζει ο αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΤΕΠΑΚ Στέλιος Πατρός.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η επιχειρηματική ιδέα για start-up που παρουσίασαν οι φοιτητές του ΤΕΠΑΚ Στέφανος και Έλλη Παναγή και Ιωάννα Χατζημάρκου απέσπασε θετικά και εποικοδομητικά σχόλια. Η ιδέα αφορά τη χρήση αυτόνομων άπτονες για βελτίωση της ανεφοδιαστικής αλυσίδας, ιδιαίτερα στο business to customer.

Σημαντικό αποτέλεσμα της συνάντησης θεωρείται και η υπογραφή ενός πακέτου Συμφωνιών που θέτουν τις βάσεις για περαιτέρω ενσωμάτωση. Συγκεκριμένα, υπογράφηκε συμφωνία για τη δημιουργία του Γραφείου Καινοτομίας και Μεταφοράς Τεχνολογίας του Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου, καθώς και του Γραφείου Έρευνας. Παράλληλα, ολοκληρώθηκαν οι κανονισμοί για τη λειτουργία των 5 πρώτων ερευνητικών ινστιτούτων που είχαν εγκριθεί με τη Συμφωνία που έγινε

στο Ντάρμστατ τον περασμένο Νοέμβριο.

Σε θέματα σπουδών και σε συνέχεια της υπογραφής της Συμφωνίας για εναρμόνιση των 3 πρώτων πτυχίων (Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων Μηχανικών, Τηλεπικοινωνιών) που έγινε στη Λεμεσό τον Σεπτέμβριο του 2021, εγκρίθηκε εισήγηση για το επόμενο «κύμα» πτυχίων που θα μπου σε διαδικασία εναρμόνισης και αφορούν τους τομείς της Αρχιτεκτονικής, της Τεχνολογίας Τροφίμων και του Βιομηχανικού Σχεδιασμού.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα διασύνδεσης με τη βιομηχανία, εγκρίθηκε πρόταση για συνεργασία με εταιρείες παγκόσμιας εμβέλειας για ερευνητική συνεργασία, καθώς και πρακτική άσκηση φοιτητών της Συμμαχίας του Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου.

«Οι συμφωνίες που υπογράψαμε αποδίδουν έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία, δίνουν μια δυναμική ώθηση και διανοίγουν θεράπτες προοπτικές για την ακαδημαϊκή και ερευνητική μας κοινότητα», αναφέρει ο πρύτανης του ΤΕΠΑΚ, επισμαίνοντας ότι «μέσω αυτών αναπτύσσουμε μια κοινή ερευνητική κοινότητα και τις υποδομές που θα την υποστηρίξουν, για να ενισχύσουμε την καινοτομική και ερευνητική δυνατότητα των μελών της».

Αναμφίβολα ο προσανατολισμός αυτών των δράσεων, όπως υποδεικνύει ο Δρ Ζαφείρης,

στηρίζεται στις πολλαπλές ευκαιρίες συνεργασίας που παρέχει η συμμαχία του Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου. Σημειώνει, επίσης, ότι η σύμπραξη του ΤΕΠΑΚ με τα υπόλοιπα πανεπιστήμια δίνει την ευκαιρία για γνωριμία και των πανεπιστημιοπόλων των άλλων πανεπιστημίων.

Να σημειωθεί ότι το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο της Καρθαγένης είναι το 4ο μεγαλύτερο πολυτεχνείο της Ισπανίας όπου φοιτούν 6.000 φοιτητές σε 17 προπτυχιακά και 30 μεταπτυχιακά προγράμματα. Η Καρθαγένη που είναι μια όμορφη, γραφική φοιτητούπολη θεωρείται βέβαιο ότι θα είναι στις πρώτες προτιμήσεις των φοιτητών και των φοιτητριών του ΤΕΠΑΚ για κινητικότητα μέσω του προγράμματος Erasmus+.

Να θυμίσουμε ότι το πρώτο επίσημο ορόσημο δημιουργίας του Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου επτεύχθηκε τον Φεβρουάριο του 2020 στην Κλουζ-Ναπόκα της Ρουμανίας, όπου οι πρόεδροι και πρυτάνεις της Συμμαχίας υπέγραψαν το Μνημόνιο Συναντίληψης, θέτοντας τα θεμέλια του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου. Στη Συμμαχία, εκτός από το ΤΕΠΑΚ και τα Τεχνολογικά Πανεπιστήμια της Ισπανίας και της Ρουμανίας, μετέχουν με τα δικά τους ανάλογα πανεπιστήμια η Γερμανία, η Λετονία, η Ιρλανδία, η Βουλγαρία και η Γαλλία.

Χρήστος Χαλαμπόπουλος

» ΑΡΘΡΟ

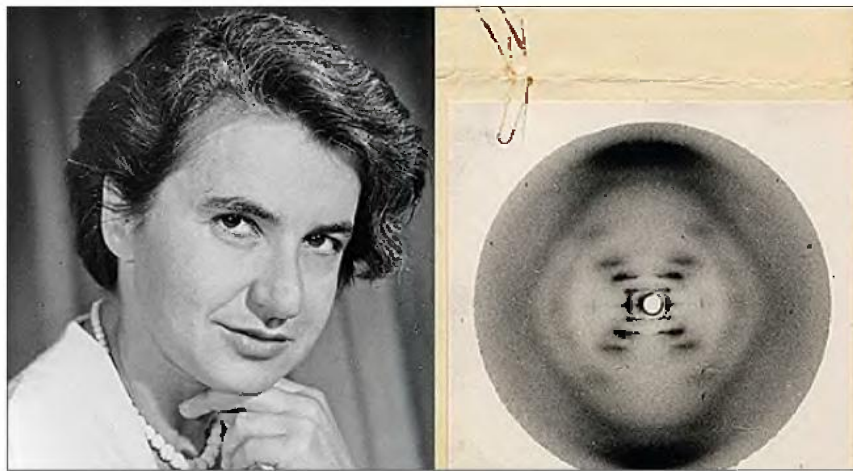
Γυναίκες, επιστήμη και βραβεία Νόμπελ

Η Διεθνής Ημέρα Γυναικών και Κορπικών στην Επιστήμη καθιερώθηκε το 2015 από τον ΟΗΕ και τιμήθηκε και φέτος στις 11 Φεβρουαρίου. Η ημέρα αυτή, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, μας «επισημαίνει πως η γεφύρωση του χάσματος των φύλων στην επιστήμη είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης και την εκπλήρωση της υπόσχεσης της Ατζέντας του 2030». Εκτιμάται ότι οι γυναίκες αποτελούν λιγότερο από το 30% του ερευνητικού δυναμικού παγκοσμίως. Οι ερευνήτριες και

Της δρος **Μελίτας Μενελιάου***

ερευνήτριες είναι επαγγελματίες που ασχολούνται με τη σύλληψη ή τη δημιουργία νέας γνώσης, διεξάγουν έρευνα και βελτιώνουν ή αναπτύσσουν, μεταξύ άλλων, έννοιες, θεωρίες, και μοντέλα. Τα βραβεία Νόμπελ

1952 η R. Franklin κατάφερε να απαθανάτισε τη φωτογραφία 51 (photo 51), μετά από περίπου 100 ώρες δουλειάς στο εργαστήριο και ενός έτους αναλύσεις των δεδομένων. Πρόκειται για την πιο γνωστή εικόνα περιθλασης ακτίνων Χ του DNA.

είναι τα πιο προβεβλημένα βραβεία στον κόσμο που τιμούν επιστημονικά και πολιτιστικά επιτεύγματα καταλυτικής σημασίας. Ανακοινώνονται κάθε χρόνο τον Οκτώβριο, ενώ απονέμονται στις 10 Δεκεμβρίου που είναι η επέτειος θανάτου του Σουηδού επιχειρηματία και εφευρέτη Άλφρεντ Νόμπελ. Ωστόσο, η έλλειψη έμφυλης και φυλετικής διαφορετικότητας μεταξύ των αποδεκτών των βραβείων Νόμπελ (καθώς και άλλων αναγνωρισμένων επιστημονικών βραβείων), αποτελεί συχνά αντικείμενο συζητήσεων στους επιστημονικούς κύκλους. Από το 1901, την πρώτη χρονιά που απονεμήθηκαν τα βραβεία Νόμπελ μέχρι και σήμερα, μόλις το 3,7% των νικητών στο αντικείμενο της Φυσικής, Φυσιολογίας ή Ιατρικής και Χημείας ήταν γυναίκες. Συγκεκριμένα, 4 γυναίκες βραβεύτηκαν στη Φυσική, 12 στη Φυσιολογία ή Ιατρική και 7 στη Χημεία. Παρ' όλα τα διεθνή ανοιχτά συζητήση που ξεκίνησε τα τελευταία χρόνια, το 2021 η Βασιλική Σουηδική Ακαδημία Επιστημών στη Στοκχόλμη βράβευσε αποκλειστικά άντρες απογοητευόντας μεγάλο μέρος επιστημονιστών (και όχι μόνο), ενώ η παρακολούθηση της απονομής των βραβείων αποτελεί πλέον μια ετήσια υπενθύμιση της δουλειάς που χρειάζεται να γίνει ακόμη σε επίπεδο

συμπερίληψης και αντιπροσώπευσης! Η Σουηδική Ακαδημία τονίζει ότι έχει λάβει μέτρα έτσι ώστε οι επιτροπές επιλογής των βραβείων να είναι πιο συμπεριληπτικές και να λαμβάνεται υπόψη η διαφορετικότητα στην ανακήρυξη των υποψηφιοτήτων. Είναι όμως τα μέτρα αυτά αρκετά; Οι μικρότερες πιθανότητες που έχουν οι γυναίκες να κερδίσουν σημαντικά βραβεία έρευνας συχνά αποδίδονται στη χρονική υστέρηση της πορείας τους στην επιστήμη λόγω διαφόρων κοινωνικοπολιτικών παραγόντων, ενώ πολλοί υποστηρίζουν πως η διαφορά μπορεί να καλυφθεί με την ολοένα και αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στους επιστημονικούς κλάδους. Δυστυχώς, αριθμητικά δεδομένα δείχνουν ότι το ποσοστό των γυναικών στον τομέα της Φυσικής που απέκτησαν διδακτορικό τίτλο από τη δεκαετία του 1980, έρχεται σε σύγκρουση με το γεγονός ότι μόνο 4 γυναίκες κατάφεραν να κερδίσουν το Νόμπελ Φυσικής μέχρι στιγμής, καθιστώντας την άποψη σχετικά με τη μειωμένη συμμετοχή αδύναμη να εξηγήσει αυτήν την αριθμητική ασυμφορία. Τα βραβεία Νόμπελ ξεχωρίζουν επίσης και για την υποεκπροσώπηση άλλων ομάδων και μειονοτήτων καθώς και για

Από το 1901, την πρώτη χρονιά που απονεμήθηκαν τα βραβεία Νόμπελ μέχρι και σήμερα, μόλις το 3,7% των νικητών στο αντικείμενο της Φυσικής, Φυσιολογίας ή Ιατρικής και Χημείας ήταν γυναίκες

την έλλειψη φυλετικής ποικιλομορφίας, ενώ ταυτόχρονα υπερεκπροσωπούνται από λευκούς άντρες. Το γεγονός αυτό είναι από μόνο του αρκετό για να δηλώσει ότι ως σύγχρονη κοινωνία και πολιτισμός χάνουμε μια ολόκληρη σειρά από νέες ιδέες, ανακαλύψεις και πρότυπα! Σε μια προσπάθεια να επισημανθεί η

μεροληπτική, σε ορισμένες περιπτώσεις, απονομή των βραβείων, συχνά βασισμένη στην έλλειψη γυναικείων επιστημονικών επιτευγμάτων ισοτιμίας σημασίας, παραθέτουμε ενδεικτικά πέντε σπουδαίες γυναίκες (τυχαία σειρά) που αναμφισβήτητα θα έπρεπε να είχαν κερδίσει βραβείο Νόμπελ: Lise Meitner: Ίσως η πιο σημαντική επιστήμονισσα του 20ού αιώνα, με Αυστριακή καταγωγή. Μαζί με τον άνδρα συνάδελφό της Otto Hahn, ηγήθηκαν μιας ομάδας στο Γερμανικό Ινστιτούτο Χημείας Kaiser Wilhelm και ανακάλυψαν την πυρηνική σχάση του ουρανίου. Για αυτή τη σημαντική ανακάλυψη, μόνο ο Hahn τιμήθηκε με το Νόμπελ Χημείας το 1944. Η Meitner και ο Hahn συνεργάστηκαν για τρεις δεκαετίες. Τα ευρήματά τους οδήγησαν στην ανάπτυξη πυρηνικών όπλων και αντιδραστήρων. Ενώ ο Hahn εκτέλεσε πειράματα που απέδειξαν τη διάσπαση του ατόμου, η κρίσιμη συμβολή της Meitner ήταν στη διατύπωση της θεωρίας που εξηγούσε πώς λειτουργούσε πραγματικά η σχάση. Ο Hahn δημοσίευσε τα ευρήματά τους το 1939 χωρίς τη Meitner ως συν-συγγραφέα. Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων των υποψηφιοτήτων για το βραβείο Νόμπελ, η Meitner έλαβε συνολικά 48 υπο-

ψηφιότες για το Νόμπελ Χημείας και Φυσικής. Παρ' όλα αυτά, δεν το έλαβε ποτέ. Mildred Dresselhaus: Γνωστή ως η «Βασίλισσα της Επιστήμης του Άνθρακα». Η δουλειά της με υλικά άνθρακα, ημιαγωγούς και νανοσωληνούς την έκανε την πρώτη γυναίκα που κέρδισε το Εθνικό Μετάλλιο Επιστήμης στη Μηχανική, το 1990, και το Μετάλλιο της Ελευθερίας -την υψηλότερη διάκριση στις ΗΠΑ- το 2014. Ασχολήθηκε δυναμικά με την πρόωθηση των γυναικών σε θέματα STEM και ιδρύθηκε, μαζί με συνάδελφό της, το πρώτο Φόρουμ Γυναικών στο MIT το 1971. Fabiola Gianotti: Ιταλίδα φυσικός και η πρώτη γυναίκα γενική διευθύντρια του CERN, η όποια ηγήθηκε του έργου Atlas κατά την περίοδο που έγινε η σημαντική ανακάλυψη του μезονίου Higgs (το λεγόμενο και ως «σωματίδιου του Θεού»), το οποίο και θεωρείται κλειδί για την κατανόηση των δομικών στοιχείων του Σύμπαντος. Έχει εργαστεί σε μεγάλα πειράματα, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του Μεγάλου Επιταχυντή Ποζιτρονίων Ηλεκτρονίων (Large Electron Positron Collider), που αποτελεί τον πρόδρομο του Μεγάλου Επιταχυντή Αδρονίων (Large Hadron Collider). Rosalind Franklin: Αγγλίδα χημικός της οποίας η συμβολή στον τομέα της κρυσταλλογραφίας ακτίνων Χ ήταν καθοριστική για την κατανόηση της μοριακής δομής του DNA. Η «Φωτογραφία 51 (Photo 51)» απέδειξε τη διπλή ελικοειδή δομή του DNA και θεωρείται μία από τις πιο σημαντικές εικόνες όλων των εποχών. Δεδομένου ότι τα βραβεία Νόμπελ δεν απονέμονται ποτέ μετά θάνατο, δεν ήταν επιλέξιμη για το βραβείο από τη στιγμή που οι συνάδελφοί της James Watson, Francis Crick και Maurice Wilkins πέτυχαν τη διάσημη διάκριση το 1962. Mary-Claire King: Πρωτοπόρος γενετίστρια από το Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον η οποία κέρδισε πολλά διακεκριμένα βραβεία επιστήμης, αλλά ποτέ το Νόμπελ. Είναι διάσημη για το έργο της στον προσδιορισμό του «γονιδίου του καρκίνου του μαστού», BRCA1. Διάσημη είναι επίσης και η διδακτορική της διατριβή που περιγράφει τις μοριακές ομοιότητες μεταξύ των χιμαπαζίδων και των ανθρώπων.

*PhD, γυναίκα, μητέρα, χημικό μηχανικό, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, ΤΕΙΑΚ melita.meneliou@cut.ac.yi